

Pippi Långstrump och Harry Potter - förbjudna på Kuba!?

Eva Björklund

Detta påstående är en återkommande höjdpunkt i artiklar, insändare och broschyrer från medlemmar i Silc (Swedish International Liberal Center) och andra som dragits med i kampanjen för s k fria bibliotek på Kuba. Kubaner i exil som Guillermo Cabrera Infante eller stora internationella författare som George Orwell, Mario Vargas Llosa m fl påstås också vara bannlysta.

Ren och skär lögn

Hela kampanjen bygger på lögn. Den kan bara existera eftersom all information om verkliga förhållanden på Kuba är bannlyst i svenska massmedia. Så absurda lögn bevisar också att de sakliga argumenten tryter. Gå in på vilket kommunbibliotek som helst på Kuba, fråga vilka skolbarn som helst: de har läst Astrid Lindgrens böcker, och Pippi är storfavorit. Och under sommaren visades Harry Potter på bio. Eller kolla dagstidningen Granmas hemsida med artiklar om Orwell, riktade till en kunnig och beläst publik. Det är i USA som Pippi betraktas som alltför upprorisk och frispråkig och Harry Potter utpekade som fara för barn och ungdom, och där övervakningen av medborgarna börjar närma sig Orwellska proportioner.

Amerikas bibliotekarier avfärdar kampanjen

Trots att kampanjen startade och drivs från USA sedan 1998, med federala anslag, har den inte lyckats övertyga bibliotekarier där och i Latinamerika och Kanada om att kubanska myndigheter förbjuder böcker och förtrycker "oberoende bibliotek". Kanske för att de ofta har verklig erfarenhet av censur, bannlysningar och bristande resurser till bibliotek. Sedan länge förekommer ju att delstater och kommuner bannlyser Darwins utvecklingslära, Huckleberry Finn m.m. och på senare tid böcker av Alice Walker och Isabel Allende. Till detta har nu lagts påbud att bibliotekarier ska informera om vilka böcker folk lånar och om övervakning av internet

och en allt frekventare censur i radio och TV av misshaglig musik, journalister, intellektuella och artister.

Sedan 1999 driver USA-finansierade "Friends of Cuban Libraries" kampanj i ALA, Amerikanska Biblioteks-föreningen, och IFLA, Internationella dito, för att de ska fördöma Kuba, men utan framgång. ALA, och andra bibliotekarieorganisationer, som t ex Canadian Librarian Association, Progressiva Librarians Guild, Londonbaserade Cuban Library Solidarity Group m fl har skickat flera undersökningsgrupper till Kuba som gång på gång kunnat konstatera att de s k oberoende eller fria biblioteken "varken har böcker, bibliotekarier eller läsare". Och att de som framställer sig som oberoende bibliotekarier tillhör en grupp på 100-200 personer som ena dagen uppträder som oberoende journalister, andra dagen som bibliotekarier och den tredje som företrädare för ett eller annat politiskt parti. Och att de må vara oberoende av den kubanska staten, men inte av USA. Så i stället för att fördöma Kuba har ALA och IFLA ingått samarbetsavtal med kubanska biblioteks-föreningen och kritiserat USA-regimens ansträngningar att begränsa kubanska biblioteks tillgång till informationsmaterial, bl a att USA förbjuder kubanska bibliotek att använda litteraturdatabaser som SAFARI och OCLC.

New York Times öppnare än DN

Och trots att kampanjen utgår från USA kan ändå tidningar där publicera sakligare information än svenska massmedia. Som t ex Chicago Tribune 020210: "Två små bokhyllor utgör Rogelios Traviesos 'oberoende bibliotek'. Han kan inte påstå att hans lilla bibliotek på något sätt trakasseras". CT informerar också om att USAs intressekontor i Havanna månatligen förser dessa "bibliotek"-registrerade på intressekontoret - med böcker för att underlätta ett systemskifte, enligt uppgift från cheferna för intressekontoret. Och att såväl Vargas Llosa som George Orwell finns på bibliotek i

Astrid Lindgren tillhör favoriterna, det visar de slitna exemplaren på Havannas Stadsbibliotek.

Det finns 385 offentliga bibliotek och över 6.000 skolbibliotek med 50.000 datorer, TV-apparater och video. På över 1.000 glesbygdsskolor får de elektricitet från solceller. Och 12.000 välutbildade bibliotekarier. Före 1959 fanns nästan inga offentliga bibliotek och en miljon vuxna analfabeter. Idag är hela befolkningen läskunnig och har utbildning i nivå med rika industrialiserade länder. Och böckerna är världens billigaste. På 12:e internationella bokmässan i Havanna i februari deltog 440.000 människor. Efter Havanna turnerade mässan runt till trettio städer. Totalt såldes 3-4 miljoner böcker. Foto Ingvor Karlsson

Havanna.

Och Atlanta Journal 020515. "Det påminner mer om en lärares arbetsrum än vad vi skulle kalla ett bibliotek. Två väggar med bokhyllor i ett litet rum, med några hundra titlar. Bibliotekarien Gisela Delgado bläddrar i Miamitidningen 'Diario de las Americas' i sin lägenhet."

New York Times skriver 030628 med anledning av ALAs årsmöte i Toronto juni 2003: "Små bibliotek i privata hem som sprider material som de säger regeringen har förbjudit. Räcker det med att ha ett hundratal böcker och låna ut dem till dina vänner för att du ska kunna kalla dig bibliotekarie? frågar sig Edward Erazo, ordförande för ALAs Latinamerikaavdelning."

"Fastän vi skickat flera undersökande grupper till Kuba har vi inte funnit något belägg för att böcker är förbjudna eller att bibliotekarier trakasseras" säger Michael Dowling, chef för ALAs internationella kansli. NYT citerar också att Kuba har det finaste bibliotekssystemet i tredje världen och ALA-ordföranden Freedmans uppgifter om anklagelser att de som oberoende är betalda agenter för USAs regering. Det framkommer också att Rickard Kent och "konsulten" Sanguinetti, enda medlemmarna i "Friends of Cuban Libraries", de facto finansieras med federala anslag.

"Med tanke på de privata boksamlingarnas begränsade läsarskara och avsaknaden av utbildade bibliotekarier så vore det effektivaste sättet för USAs regering att förse det kubanska folket med information, att skänka den till det utbredda och aktiva offentliga bibliotekssystemet, skriver ALA i en rapport om Kuba". Det kan NYT informera om.

Agenter för fientlig främmande makt

Sedan 1959 har USA med invasionsförsök, sabotage, terroraktioner, biologisk krigföring, ekonomisk blockad mm försökt återta kontrollen över Kuba. Sedan 90-talet har USA skärpt blockaden, terroraktionerna från Miami har ökat, och propagandakampanjen intensifierats. 1996 stiftade USAs kongress lag om att tillsätta en USA-vänlig regim på Kuba och förbereda det genom att skapa en "demokratirörelse". Det öppna stödet till "oberoende" bibliotekarier, journalister m fl har 1997-2002 uppgått till över 20 miljoner dollar, enligt USAID bara en liten del av pengaflödet. Dess öppna budget för 2003 är 7 miljoner dollar.

Bush-regimen har också häftigt trappat upp de verbala angreppen mot Kuba bl a med grundlösa anklagelser om biologiska vapen och stöd till terrorism. Detta tillsammans med USAs nya militära doktrin att slå till först "på ett ögonblicks varsel i vilket mörkt hörn i världen som helst" utgör också ett påtagligt akut hot mot Kuba som har skäl att frukta att ett "förebyggande" anfall förbereds. Detta, och inte deras åsikter, är bakgrunden till att 75 kubaner som mot betalning samarbetat med USAs intressekontor i Havanna dömts till långa fängelsestraff. Det är självklart ett brott i vilket land som helst att direkt samarbeta med fientlig makt skiljeföring, oavsett om man kallar sig bibliotekarie, journalist eller vilket yrke som helst. Och det har inget att göra med deras eventuella verksamhet med bokutlåning. Däremot har deras verksamhet och Pippi-kampanjen mycket att göra med de förberedelser som pågår i Washington för den "slutliga lösningen" på Kuba-frågan.

Den djupa ekonomiska kris som drabbade Kuba när all handel upphörde med f.d. Sovjet i början av 90-talet och USAs blockad skärptes, innebar att nästan all bokutgivning upphörde. Men inget bibliotek stängde, öppettiderna minskade inte, inga bibliotekarier sades upp. De senaste 8 åren har ekonomin vuxit trots USAs ekonomiska krigföring. Men percapitainkomsten är mindre än 10 % av den rika världens, och jämfört med svenska bibliotek har de kubanska få och mycket slitna böcker.

IFLA/FAIFE 030708

IFLA uppmanar igen USAs regering att undanröja de hinder dess politik utgör för kubanernas fria tillgång till information, och uttrycker sin djupa oro över effekterna av USAs politik för att begränsa tillgången till information. Nyheterna om att Marcia Media Cruzata, på Nationalbiblioteket José Martí, nekades visum för att delta i Karibiska biblioteksförningens 13:e generalförsamling i Puerto Rico har ökat IFLAs oro över USAs politik att isolera Kuba. Tidigare har professionellt utbyte tillåtits, men på senare tid har de försvårats. Detta förstärker effekten av den långa handelsblockaden mot Kuba som påtagligt har försvårat för de kubanska biblioteken att tillgodose folkets behov. IFLA har tidigare uppmanat USAs regering att ge Kuba tillgång till information och ta itu med blockadens effekter på informationspridningen. På sitt rådsmöte i Boston i augusti 2001 gav IFLA uttryck för sin starka oro över effekterna av blockaden och uppmanade USAs regering att undanröja de hinder för tillgång till information och professionellt utbyte som dess Kuba-politik skapar (FAIFE är IFLAs Kommitté för fri tillgång till information och yttrandefrihet).

KANADAS BIBLIOTEKSFÖRENING 030704

Motsätter sig varje utländsk regerings försök att undergräva Kubas regering genom ekonomisk blockad, undergrävarande verksamhet, militära äventyr, mordförsök och finansiering av politisk opposition genom "civilsamhällorganisationer". CLA uppmanar IFLA att organisera en internationell kommission med framträdande och oberoende bibliotekarier för att hålla offentliga utfrågningar och vidare undersöka de "oberoende bibliotekens" roll på Kuba, och anklagelser att de finansieras av utländska organ vilkas politiska program är regimskifte.